

European
Commission

Eurydice истакнути садржаји

Обезбеђивање квалитета у образовању: политике и приступи вредновању школа у Европи

Школе су камен темељац образовања и система обуке, и кључни актери политике у области образовања. Вредновање школа је важан начин да се побољша организација и функционисање школа, као и да се повећа квалитет пружања образовања.

Побољшање квалитета образовања и обука је питање од сталног интереса за политичке дебате о образовању како на националном нивоу, тако и на нивоу ЕУ. То је и један од четири главна циља за образовне системе у стратешком оквиру за Европску сарадњу у образовању и обукама (ЕТ 2020).

Како би помогао овом процесу, извештај *Обезбеђивање квалитета у образовању: политике и приступи вредновању школа у Европи* прикупља информације о структурама и организацији вредновања школа на основном нивоу и обавезном средњем нивоу образовања у свим државама чланицама ЕУ, као и на Исланду, у Норвешкој, Бившој Југословенској Републици Македонији и Турској.

У извештају се испитују две главне врсте вредновања школа: екстерно вредновање, које спровode евалуатори који нису непосредно укључени у школске активности, и интерно вредновање (самовредновање), у којем највећи број евалуатора припада особљу школе која је предмет вредновања. Извештај садржи прегледе за појединачне земље и упоредне прегледе вредновања школа у Европи, а референтна година је 2013/14.

У овим истакнутим садржајима дат је приказ неких најважнијих налаза из извештаја.

Шта је Eurydice

Задатак Eurydice мреже је да разуме и објасни како су различити европски образовни системи организовани и како раде. Мрежа пружа описе националних образовних система, упоредне студије посвећене одређеним темама, показатеље и статистичке податке. Све публикације Eurydice мреже су бесплатне и доступне на веб-сајту Eurydice мреже или у штампаној верзији на захтев. У свом раду Eurydice мрежа тежи да промовише разумевање, сарадњу, поверење и мобилност на европском и међународном нивоу. Мрежу чине националне јединице из европских земаља, а мрежом координише и управља Извршна агенција ЕУ за програме у области образовања, медија и културе. За више информација о мрежи Eurydice погледајте <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>

Потпуна студија

Обезбеђивање квалитета у образовању: Политике и приступи вредновању школа у Европи доступна је на енглеском језику на веб-сајту Eurydice мреже http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_reports_en.php

Штампани примерци извештаја

могу се добити упућивањем захтева на: eacea-eurydice@ec.europa.eu

Контакт

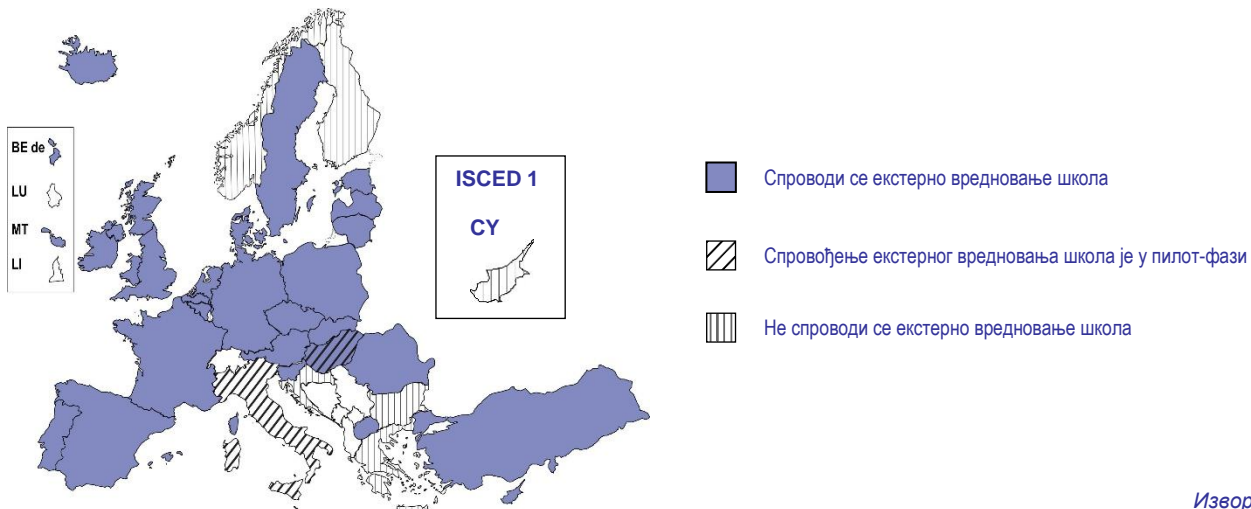
Вим Ванстенкисте
Комуникација и публикације:
+32 2 299 50 58

Екстерно вредновање школа спроводи се у 26 европских земаља

Екстерно вредновање школа се тренутно спроводи у 31 образовном систему у 26 земаља. Екстерно вредновање је усредсређено на школу у целини и његов суштински циљ је праћење и побољшање квалитета школа. У већини случајева, екстерно вредновање школа процењује широк распон школских активности, као што су образовни задаци, задаци у управљању школом, исходи ученика, квалитет наставе

и поштовање прописа. Области које су предмет праћења разликују се од једне земље до друге. У већини система, критеријуми за вредновање се дефинишу на централном нивоу, и не само да прецизирају на шта треба усредсредити вредновање, већ и дефинишу како треба да изгледа „добра“ школа према одређеној групи стандарда.

Статус екстерног вредновања школа према централним прописима/прописима на највишем нивоу, редовно обавезно опште образовање, 2013/14.

Извор: Eurydice.

Главни кораци у процесу екстерног вредновања школа су исти у свим европским земљама

Иако се обим и број активности које се процењују могу разликовати од земље до земље, аспекти спровођења екстерног вредновања школа су врло слични широм Европе. Процес је у великој мери базиран на три корака: (1) прелиминарна анализа, (2) инспекцијски надзор на терену и (3) извештавање. Шест образовних система (Данска, Ирска, Холандија, Шведска, Уједињено Краљевство – Енглеска и Северна Ирска) обухватају процену ризика као први корак, како би се напори у процесу вредновања усмерили ка оним школама које не испуњавају стандарде у раду или како

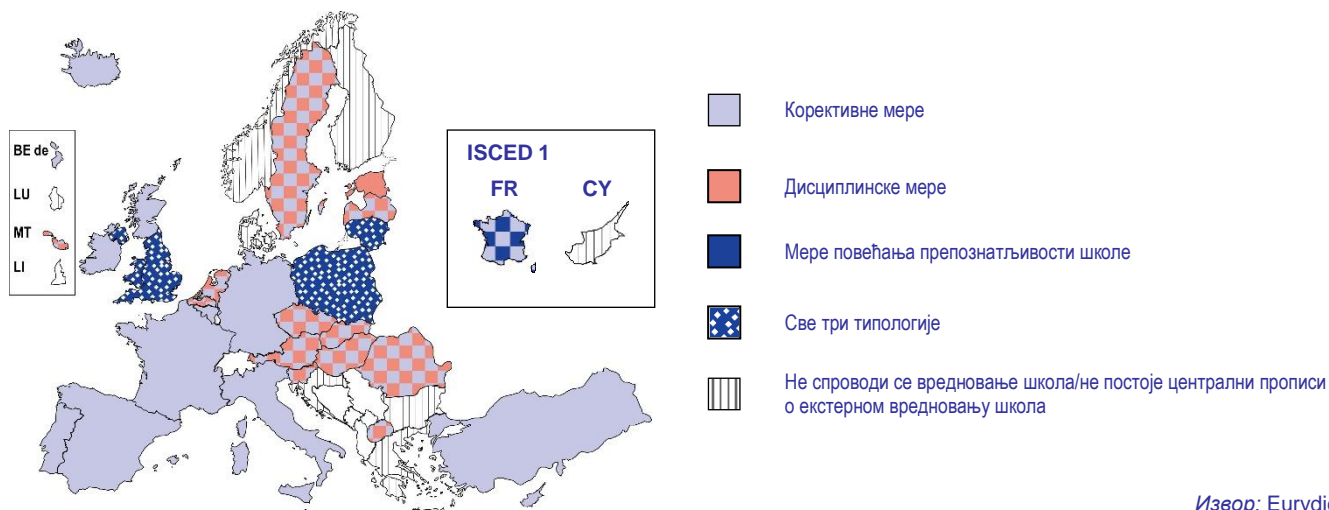
би се изабрала одговарајућа типологија инспекције. „Инспекцијски надзор на терену“ је чест образац који се примењује у свим процесима екстерног вредновања школа, а намењен је за прибављање непосредних доказа о раду школе и њеном функционисању. Током таквих надзора евалуатори прегледају школску документацију, посматрају наставу и разговарају са актерима у школи и, ако је предвиђено, са спољним заинтересованим странама. Трећа фаза „извештавања“ подразумева припрему завршног извештаја о вредновању школе.

Корективне мере су најчешћи исход екстерног вредновања школа

Исходи екстерног вредновања школа могу се сврстати у три шире категорије: корективне мере, дисциплинске мере и мере за повећање препознатљивости школе. Од њих, најчешће су корективне мере. Њихов циљ је да се исправе утврђени недостаци или отклоне кршења прописа. У неким системима, када корективним мерама није постигнут циљ, образовни органи примењују дисциплинске мере које могу бити усмерене на целу школу или, у ретким случајевима, на конкретне појединце. У шест образовних система (Француска, Литванија, Пољска и Уједињено Краљевство –

Енглеска, Велс, Северна Ирска) екстерна вредновања се не користе само ради проналажења грешака у раду школа, већ и да би се препознали добре стране и примери добре праксе, и учинили видљивим широј образовној заједници. Овај приступ повећања препознатљивости установе подржава културу пружања позитивних повратних информација, видљивост онога што је добро, и може да покрене механизам учења од колега са позитивним резултатима за цео образовни систем.

Исходи екстерног вредновања школа, редовно обавезно опште образовање, 2013/14.

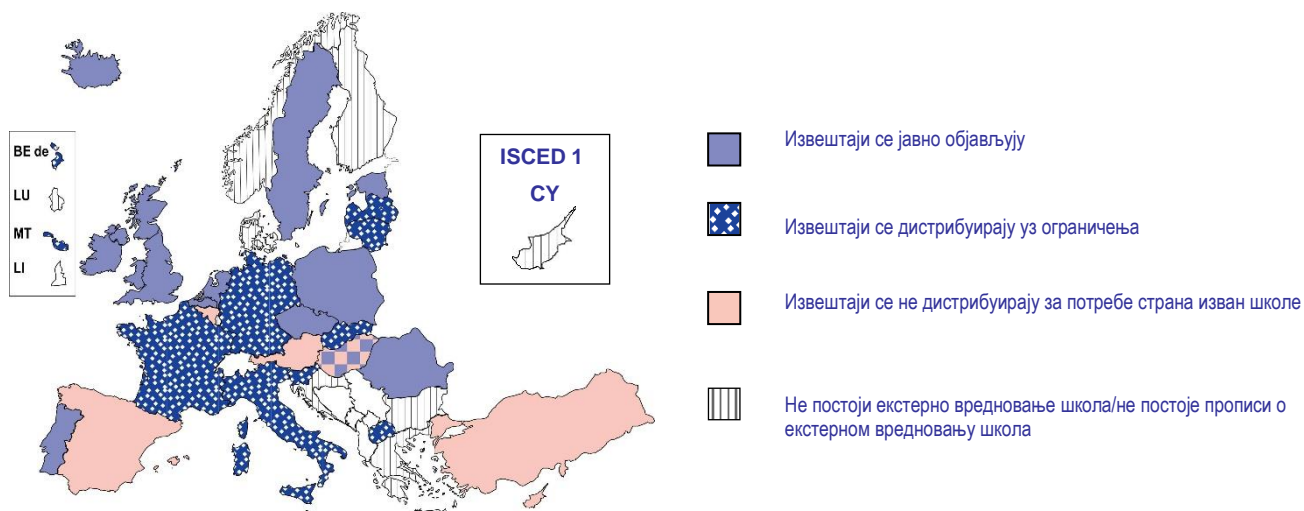

Већина земаља објављује своје завршне извештаје о екстерном вредновању

Са евалуационим извештајима о екстерном вредновању у Европи поступа се на три начина: (1) завршни извештај се објављује, (2) извештај се дистрибуира уз одређена ограничења (нпр. само на захтев), или (3) завршни извештај се не објављује. Док само мањи број система не објављује своје извештаје (Белгија – француска заједница, Данска, Шпанија, Кипар за више разреде основног образовања основне школе, Мађарска, Аустрија, и Турска), све остале земље припадају једној од прве две категорије. Објављивање евалуационих извештаја пружа важан извор информација за заинтересоване стране у

школству и може да допринесе побољшању квалитета. Поред тога, у системима у којима родитељи и ђаци имају право да бирају своју школу, као на пример у Холандији или неким деловима УК, објављивање извештаја о екстерном вредновању школа омогућава родитељима и ђацима да приступе подацима о школи и донесу одлуку о избору школе на основу њих. Ипак, то такође може да активира тржишну динамику тиме што се повећава конкуренција међу школама. Заправо, у већини земаља се слободан избор школе и објављивање налаза екстерног вредновања не јављају заједно.

Дистрибуција извештаја о екстерном вредновању појединачних школа, редовно обавезно опште образовање, 2013/14.

Интерно вредновање (самовредновање) школа је обавезно у 27 образовних система

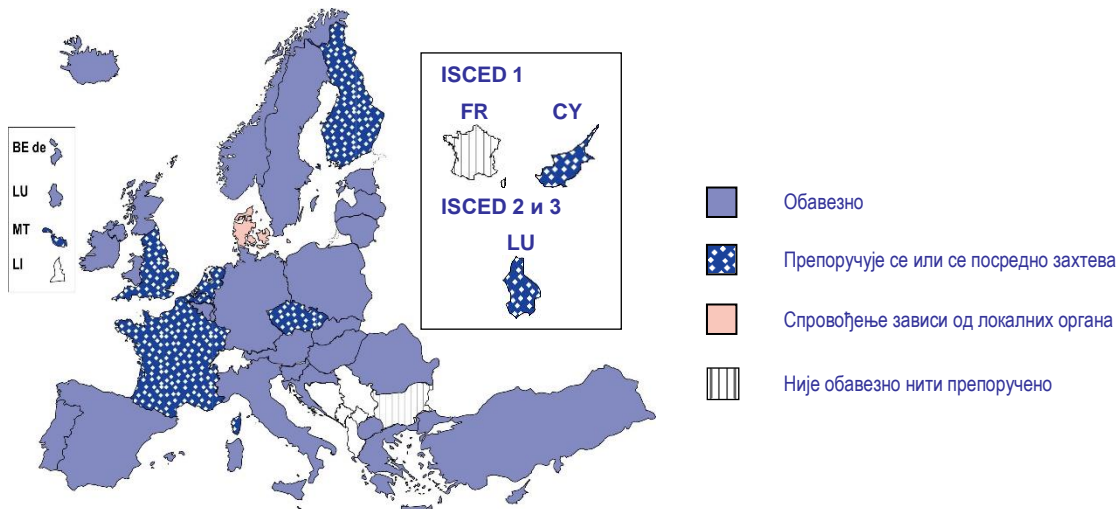
Интерно вредновање школе је процес који започињу и спровode саме школе, како би вредновале свој квалитет. Примарно га спровode чланови школског особља, а у неким случајевима у сарадњи са другим заинтересованима, као што су ученици, родитељи или чланови локалне заједнице. Интерно вредновање

школа може да вреднује било који аспект школског живота, од педагошког приступа школе до њене управе. Током последње деценије, у великом броју земаља интерно вредновање школа више није препорука већ обавеза сваке школе. Тако је интерно вредновање школа данас обавезно у 27 образовних

система. Тамо где није обавезно, уопштено се препоручује, уз изузетак Бугарске и Француске

(основна школа) у којима није ни препоручено ни обавезно.

Статус интерног вредновања школа према централним прописима/прописима на највишем нивоу, редовно обавезно опште образовање, 2013/14.

Извор: Eurydice.

У скоро свим земљама обезбеђена је подршка школама за спровођење интерног вредновања

Све земље, с изузетком Бугарске, примењују најмање једну или више мера подршке, како би помогле школама приликом спровођења интерног вредновања. Те мере су: специјалистичка обука за интерно вредновање, коришћење екстерних оквира за вредновање, показатељи који омогућавају школама да

се упореде са другим школама, одређене смернице и приручници, форуми на интернету, савети спољних стручњака и, у неким случајевима, финансијска помоћ. Најчешћи начин пружања подршке школама широм Европе је давање смерница и обезбеђивање приручника.

У многим земљама резултати интерног вредновања школа се користе као подаци значајни за процес екстерног вредновања

У 31 образовном систему, школе пролазе и кроз процес интерног и кроз процес екстерног вредновања. У већини случајева, екстерни евалуатори користе налазе интерног вредновања школа као извор информација који им омогућава да боље разумеју школу и потенцијално идентификују одређене области којима

је потребно посветити посебну пажњу. Када екстерни евалуатори не користе извештаје интерног вредновања као извор информација, то је често због тога што та два процеса немају исту сврху или обим примене, процес интерног вредновања није обавезан или још увек није у потпуности спроведен.

Заинтересоване стране у школству имају велику улогу у вредновању школе

Европски парламент и Савет препоручују учешће заинтересованих страна у школству током вредновања школе. У препоруци о „Европској сарадњи у вредновању квалитета школског образовања“ Парламент и Савет подржавају став да је унапређење школа заједничка одговорност школског особља,

родитеља, ђака и чланова локалне заједнице. Многе европске земље захтевају да заинтересоване стране у школству учествују током обе врсте вредновања школа, иако постоје велике разлике у томе како, због чега и у којој мери се они консултују и укључују.

Потпуна студија *Обезбеђивање квалитета у образовању: политике и приступи вредновању школа у Европи* доступна је на енглеском језику на веб-сајту Eurydice мреже: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_reports_en.php

Додатне информације можете погледати на: Eurypedia: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/eurypedia_en.php